

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul <i>Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar</i> a fost elaborat de Ministerul Justiției, la propunerea Uniunii Avocaților din Republica Moldova.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite
Elaborarea prezentului proiect de act normativ este condiționată de promovarea proiectului <i>Legii pentru modificarea unor acte normative (privind forma electronică a mandatului avocatului)</i>, înregistrat în Parlament cu nr. 330 din 13.11.2024¹, care are drept finalitate simplificarea procedurii de contractare a serviciilor de asistență juridică la distanță, prin reglementarea formei electronice a mandatului avocatului. Astfel, datorită faptului că prin prevederile proiectului legii menționate supra se instituie o nouă formă a mandatului avocatului, devine necesară modificarea cadrului normativ conex, reprezentat de <i>Hotărârea Guvernului nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar</i>.
3. Principalele prevederi ale proiectului
Prin prezentul proiect se propune completarea <i>Hotărârii Guvernului nr. 158/2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar</i> cu prevederi noi, care vor reglementa detaliile ce țin de forma electronică a mandatului avocatului. Astfel, mandatul urmează a fi întocmit sub forma unui document electronic, semnat cu semnătură electronică calificată și cu indicarea corespunzătoare a seriei și numărului, similar a mandatelor întocmite pe suport de hârtie. Proiectul obligă avocatul și avocatul stagiar să păstreze mandatul pe un suport durabil, cel puțin până la încetarea raporturilor contractuale respective, cu alte cuvinte – cel puțin până la îndeplinirea tuturor obligațiilor sale față de client, indiferent dacă acestea reies din contractul de asistență juridică, fie din decizia coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat. Obligația respectivă rezidă din riscul apariției unor dubii referitor la veridicitatea copiei prezentate de către avocat. În context, precizăm că termenul de „suport durabil” este consacrat în art. 320 din <i>Codul civil nr. 1107/2002</i> conform căruia:

¹ Poate fi accesat la linkul:

<https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactenormative/tabid/61/LegislativId/7170/language/ro-RO/Default.aspx>

„(1) Dacă legea prevede forma textuală pentru transmiterea unei informații, ea trebuie să fie lizibilă, să indice numele persoanei care o transmite și să fie făcută pe un suport durabil.

(2) **Support durabil** înseamnă orice instrument care:

- a) permite destinatarului să stocheze informațiile care îi sînt adresate personal, într-un mod accesibil pentru referințe ulterioare pentru o perioadă de timp adecvată, în vederea informării; și
- b) permite reproducerea neschimbată a informațiilor stocate.

(3) Constituie suport durabil hîrtia, stickurile de memorie USB, CD-ROM-urile, DVD-urile, cardurile de memorie sau discurile dure ale computerelor, mesajele transmise prin poșta electronică, precum și altele care corespund alin. (2).”

De asemenea, proiectul prevede că, în vederea confirmării împuternicirilor sale în raport cu terții, avocatul/avocatul stagiar are dreptul de a prezenta o copie certificată a mandatului semnat cu semnătură electronică calificată, în corespundere cu art. 40 alineatul (12) al *Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere*.

În context, precizăm că în cazul prezentării mandatului avocatului în formă electronică, nu va fi necesară prezentarea/anexarea copiei certificate a acestuia, or, verificarea autenticității semnăturii se va efectua prin intermediul platformei guvernamentale www.msign.gov.md. Copia „certificată a mandatului electronic al avocatului” va fi utilizată doar în cazurile în care mandatul respectiv trebuie prezentat unor persoane fizice/juridice care nu au posibilitatea de a vizualiza forma electronică sau de a verifica autenticitatea semnăturii electronice aplicate pe mandat.

Totodată, pentru simplificarea procedurii de contractare a serviciilor de asistență juridică la distanță, se propune completarea pct.8 din *Hotărârea Guvernului nr.158/2013* cu un alineat nou, care va reglementa întocmirea procurii în forma similară celei a mandatului. Or, această procură este valabilă doar dacă se prezintă împreună cu mandatul.

În continuare, se propune excluderea din anexa nr. 1 și anexa nr. 2 a *Hotărârii Guvernului nr. 158/2013* pe partea verso a mandatului avocatului și avocatului stagiar, textul „În conformitate cu art. 81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova,”.

În acest context, este necesar de menționat că această formulare este valabilă doar pentru dosarele civile. Totodată, mandatul pe cauzele penale nu este obligatoriu să fie semnat pe verso de client, or, împuternicirile/drepturile și obligațiile avocatului rezultă din normele procesual-penale și materiale, care reglementează împuternicirile apărătorului în procesul penal. În acest caz, împuternicirile avocatului nu pot fi parțiale doar în privința îndeplinirii doar unor anumite acte. De asemenea, în cazul desemnării din oficiu a avocatului pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat, decizia coordonatorului oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (în continuare – CNAJGS) exclude necesitatea semnăturii clientului pe versoul mandatului.

Prin urmare, se propune și completarea *Hotărârii Guvernului nr.158/2013* cu pct. 8¹ care să reglementeze că, semnătura clientului pe versoul mandatului nu este necesară în cazul desemnării avocatului/avocatului stagiar prin decizia coordonatorului oficiului teritorial al CNAJGS privind acordarea asistenței juridice calificate. În același timp, se propune ca în cazul în care avocatul participă în procesul penal la solicitarea

reprezentantului legal al clientului sau a altei persoane care acționează în interesele clientului, cu consimțământul ulterior al clientului, pe versoul mandatului să se aplice semnătura reprezentantului legal, sau după caz, a altei persoane care acționează în numele clientului. Mandatul întocmit în acest mod va conferi aceleași împuterniciri ca și mandatul semnat de client. Acest fapt va conferi un plus de credibilitate și validitate mandatului prezentat de avocat. Or, în lipsa semnăturii persoanei care i-a solicitat participarea în proces, există riscul apariției unor abuzuri.

De asemenea, se propune și excluderea sintagmei „certificată prin ștampilă” și a sintagmei „și ștampila” de la pct. 6 alin. (1) lit. j), pct. 7 alin. (1) lit. k), precum și din anexele *Hotărârii Guvernului nr. 158/2013*.

În argumentarea acestei propuneri, atestăm că, deși *Hotărârea Guvernului nr. 158/2013* obligă avocații să certifice prin ștampilă semnătura aplicată pe mandatul avocatului, *Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură* reglementează la art. 17 alin. (3) și art. 31 alin. (3) că, deținerea ștampilei reprezintă un drept al avocatului/biroului asociat de avocați și nu o obligație.

Prin urmare, vor fi evitate situațiile actuale, în care instanța de judecată constată existența unui neajuns în formularea cererii de chemare în judecată, și anume faptul că mandatul avocatului nu conține ștampila avocatului – fapt ce constituie temei de restituire a cererii de chemare în judecată.

Menționăm că alin. (5) art. 8 al *Legii nr. 1260/2002*, prevede următoarele: „(5) Acțiunile specificate la alin. (4) se certifică prin semnătura și ștampila avocatului, în cazul în care dispune de aceasta, cu indicarea datei și menționarea corespunderii cu originalul.”.

Suplimentar, precizăm că mandatele avocaților și avocaților stagiați sunt tipărite de Î.S. Editura de Imprimare „Statistica”. Reieșind din faptul că stocul de mandate care a fost tipărit la solicitarea Uniunii Avocaților din Republica Moldova până la intrarea în vigoare a prezentului proiect încă nu este epuizat, se propune o normă tranzitorie, care va permite utilizarea stocului respectiv până la epuizarea acestuia.

4. Fundamentarea economică-financiară

Implementarea proiectului nu necesită cheltuieli financiare de la bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.

În procesul implementării nu va fi necesară ajustarea altor acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Registrul proiecte de acte normative* și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, a fost plasat Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului, care poate fi accesat la următorul link: <https://www.justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-privind-modificarea-1>.

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul ordinului ministrului justiției este plasat pe pagina web

oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare* și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

Proiectul a fost înregistrat de către Cancelaria de Stat cu nr. unic 453/MJ/2024, fiind prezentat în cadrul Ședinței secretarilor generali din data de 27 mai 2024.

În procesul de avizare și consultare publică, au fost recepționate obiecții și propuneri de la: Agenția de Guvernare Electronică, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Procuratura Generală, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Avizele autorităților menționate au fost analizate și incluse în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor aferent proiectului dat.

Au prezentat lipsă de obiecții și propuneri: Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Avocatul Poporului (Ombudsmanul), Curtea de Apel Bălți, Ministerul Finanțelor, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Curtea de Apel Cahul, Judecătoria Chișinău, Curtea de Apel Comrat, Curtea de Apel Chișinău.

Nu au prezentat avizele/recomandările: Curtea Supremă de Justiție.

Prin scrisoarea nr. 03/9484 din 25 octombrie 2024 proiectul a fost expedit spre examinare și avizare repetată.

În procesul de avizare repetată, au fost recepționate obiecții și propuneri de la: Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

Avizele autorităților menționate au fost analizate și incluse în tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor aferent proiectului dat.

Au prezentat lipsă de obiecții și propuneri: Curtea de Apel Comrat, Judecătoria Chișinău, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Consiliul Superior al Procurorilor, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Agenția de Guvernare Electronică, Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Cahul, Curtea de Apel Bălți, Oficiul Avocatului Poporului (Ombudsmanul) și Curtea Supremă de Justiție.

7. Constatările expertizei anticorupție

Întru respectarea dispozițiilor art. 36 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, Ministerul Justiției a recepționat raportul de expertiză anticorupție nr. EHG24/10071 din 29.10.2024 parvenit de la Centrul Național Anticorupție.

Prin intermediul raportului de expertiză, Centrul Național Anticorupție a constatat că proiectul promovează interesul public privind simplificarea procedurii de contractare a serviciilor de asistență juridică la distanță, prin reglementarea formei electronice a mandatului avocatului.

Ministru

Veronica MIHAILOV-MORARU